

Deklaracja Końcowa Europejskiego Forum Podpisu Elektronicznego i Usług Zaufania

30 września 2020

Europejskie Forum Podpisu Elektronicznego i Usług Zaufania (EFPE) jako największa w Europie międzynarodowa konferencja poświęcona cyfrowym usługom zaufania i bezpieczeństwa oraz identyfikacji elektronicznej rokrocznie gromadzi przedstawicieli środowisk naukowych, organów administracji państwowej i samorządowej, biznesu oraz organizacji międzynarodowych działających na rzecz elektronicznej komunikacji, stanowiąc obowiązkowy punkt w kalendarzu spotkań tychże instytucji. Tematem głównym tegorocznej 20- edycji Konferencji EFPE 2020 była - „Trusted Economy”. Po raz pierwszy z uwagi na pandemię COVID-19, konferencja była przeprowadzona w całości w trybie online. W tym roku przedstawiło swoje prezentacje i poglądy 30 panelistów i prelegentów, a w całej konferencji wzięło udział niemal 600 uczestników z 39 krajów, w tym m.in.: Albanii, Arabii Saudyjskiej, Belgii, Białorusi, Bułgarii, Chile, Chorwacji, Egiptu, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Gruzji, Hiszpanii, Holandii, Indonezji, Iranu, Kazachstanu, Kenii, Luksemburga, Łotwy, Niemiec, Nigerii, Norwegii, Polski, Portugalii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Turcji, Ukrainy, Uzbekistanu, Węgier, Wielkiej Brytanii, Włoch i Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

Niezwykle istotną rolę odegrały dyskusje merytoryczne przeprowadzone w trakcie licznych fire-chatów oraz panelu dyskusyjnego. Wszystko odbywało się w ramach czterech głównych bloków tematycznych:

- Usługi zaufania oraz eID: przegląd rynku
- "Trusted Economy" w praktyce
- Narzędzia "Trusted Economy"
- Patrząc w przyszłość

W ocenie prelegentów i ekspertów biorących udział w konferencji jedno z najważniejszych zagadnień ekonomii opartej na usługach zaufania to identyfikacja elektroniczna. Kluczowym elementem jest standaryzacja i unifikacja zarówno ram technologicznych jak i legislacyjnych. Istotne jest ponadto stworzenie łatwych i atrakcyjnych dla użytkowników końcowych rozwiązań, co pozwoli na szybką ich popularyzację. Wskazano również na konieczność opracowania zasad prawnych regulujących nadzór i kontrolę dostawców usług **identyfikacji elektronicznej**. Bezpieczna i przejrzysta **elektroniczna identyfikacja**, dostarczana jako kwalifikowana usługa zaufania, przyniesie ogromne korzyści we wdrażaniu RODO oraz ochronie praw konsumentów i obywateli.

Wskazano również na konieczność szerszego i jednolitego usankcjonowania rozwiązań opartych o **zdalną identyfikację** oraz o **wideoidentyfikację** na rynku europejskim. Tego typu rozwiązania są niezwykle potrzebne, szczególnie w obliczu pandemii COVID-19, z którą boryka się cały świat. Już dzisiaj mamy do czynienia z intensywnym rozwojem technologii i coraz szerszą popularyzacją rozwiązań wykorzystujących kanały zdalne praktycznie w każdej branży. Jest to w ocenie ekspertów naturalny stymulator rozwoju usług zaufania i niezwykle istotne jest uzyskanie wsparcia dla tych usług ze strony organów nadzoru i administracji publicznej na równych zasadach w całej Unii Europejskiej.

Istotną częścią konferencji był blok poświęcony praktycznym wdrożeniom technologii **paperless** w ramach procesów biznesowych. Prelegenci podkreślali przy tym korzyści oraz nowe możliwości jakie

pojawiły się dzięki usługom zaufania, które można było w pełni zintegrować z systemami korporacyjnymi. Dzięki temu proste stało się korzystanie m.in. z podpisu elektronicznego, pieczęci elektronicznej, znakowania czasem i, co bardzo ważne z walidacji. Zwrócono przy tym uwagę na fakt, że firmy, które jeszcze przed pandemią wdrożyły procesy w pełni elektroniczne bazujące na usługach zaufania uzyskały przewagę konkurencyjną na rynku.

Ważnym wątkiem poruszonym na konferencji była analiza wskazująca na dużą rolę jaką mogą i powinny odegrać usługi **e-delivery** w komunikacji elektronicznej. Niestety, tylko w niektórych (nielicznych?) państwach UE usługi te są dostępne i powszechnie wykorzystywane, a na poziomie transgranicznym praktycznie nie są stosowane. Jest to sytuacja wymagająca pilnego współdziałania państw członkowskich i dostawców usług zaufania w celu stworzenia możliwości korzystania z rejestrowego doręczenia elektronicznego na poziomie całego wspólnego rynku cyfrowego. Prelegenci podkreślali w swoich wystąpieniach, że niektóre wnioski wynikające z dyskusji i przedstawionych prezentacji powinny zostać uwzględnione w procesie dokonywanego właśnie **przeglądu rozporządzenia eIDAS**.

Rewizja eIDAS to doskonała okazja aby po 4 latach jego funkcjonowania dokonać niezbędnych korekt i zmian chociażby w zakresie wspomnianego już elementu jednolitego podejścia nadzorów państw członkowskich do funkcjonowania zdalnych technik weryfikacji tożsamości.

Kwalifikowane certyfikaty uwierzytelniania witryn internetowych (QWAC certificates) to kolejny temat, który pojawiał się w trakcie wystąpień prelegentów. Wskazywano na brak dobrej komunikacji z dostawcami technologii przeglądarek internetowych oraz na stworzenie właściwego standardu wyświetlania użytkownikom stron zabezpieczonych tego typu certyfikatem. Dodatkowo wskazano na zagrożenia, gdzie to dostawcy przeglądarek internetowych chcą regulować standardy i ważność certyfikatów w oderwaniu od obowiązujących standardów bezpieczeństwa i wymagań użytkowników. Może prowadzić to do narzucenia przez tego typu firmy wymagań niezgodnych z europejskimi przepisami prawa.

Podczas konferencji odbyła się premiera raportu **„Trusted economy w nowej rzeczywistości. Ograniczanie ryzyka związanego z szybką cyfryzacją”**, którego głównym celem jest odpowiedź na pytanie, w jakich obszarach oraz w jaki sposób odbyła się przyspieszona cyfryzacja przedsiębiorstw oraz administracji publicznej w okresie pandemii COVID-19 od marca do września 2020 roku. Koncentrując się na doświadczeniach polskich, autorzy rozszerzyli to spojrzenie na inne kraje europejskie, dla których doświadczenie pierwszych miesięcy pandemii i jej konsekwencji było tak samo lub nawet jeszcze bardziej intensywne i trudne. Drugim ważnym celem Raportu jest zastanowienie się, na ile usługi zaufania oraz elektroniczna identyfikacja (eID) - rozwiązania, które powstały i rozwijały się specjalnie po to, aby stać się podstawowymi narzędziami cyfryzacji, sprawdziły się w tej sytuacji swoistej „próby”. Szczególną uwagę zwrócono na aspekty prawne – aby móc zweryfikować, w jaki sposób legislacja była w stanie nadążyć za zmianami, które działy się w tempie do tej pory niespotykanym. Cały Raport dostępny jest do pobrania na stronie www.efpe.pl

Już dziś widać korzyści jakie dają usługi **elektronicznej identyfikacji** w powiązaniu z usługami zaufania, które niewątpliwie będą się rozwijać jeszcze intensywniej w najbliższych latach. Uczestnicy i organizatorzy zgodzili się, że konferencja EFPE ma ogromne znaczenie dla szerzenia praktycznej wiedzy, a przyszłoroczna edycja tej konferencji powinna szczególnie zaadresować potrzeby nowych beneficjentów identyfikacji elektronicznej i usług zaufania. Oczekuje się również mocniejszego współdziałania sektora publicznego z prywatnym, a w szczególności wzmocnienia działań mających na

celu łatwe rozpoznawanie i akceptację kwalifikowanych usług zaufania przez administrację publiczną. Równocześnie dominował pogląd, że administracja publiczna w poszczególnych państwach powinna przede wszystkim koncentrować się na cyfryzacji realizowanych procesów i zdalnej obsłudze obywateli oraz przedsiębiorców, a nie powinna z kolei budować własnych usług zaufania, tym bardziej że są one dostępne na rozwiniętym już rynku dostawców tych usług. Efekt możliwej wówczas do osiągnięcia synergii powinien przyczynić się do upowszechnienia szeroko pojętej komunikacji elektronicznej czyniąc ją jednocześnie w pełni transgraniczną, co jest szczególnie istotne w sytuacji pandemii COVID-19, która dotknęła cały świat w roku 2020.

Niniejszy dokument końcowy został przygotowany przez międzynarodowych ekspertów i uczestników podczas EFPE 2020 w języku angielskim, polskim i rosyjskim. Prosimy, aby politycy i prawodawcy w swych przyszłych działaniach rozważali ten skromny wkład EFPE w europejską i międzynarodową dyskusję.